

Joutsan kunta
Laaja hyvinvointikertomus 2017-2021

Dokumentin sisältö

Sisällys

1	Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	4
2	Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi - (kuvailua tämän hetken tilanteesta) .	16
3	Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	21
4	Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset	23
5	Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	23
6	Hyvinvointisuunnitelma	24
7	Suunnitelman laatijat	25
8	Kertomuksen hyväksyminen	25

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2021

Kuntalain mukaan (410/2015 1§) kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Vuoden 2020 tilannekuvassa korostuu kevättalvella Suomeenkin laajentunut covid-19 viruksen aiheuttama viruspandemia. Maaliskuussa 2020 maan hallitus määräsi maahan poikkeustilan, jonka nojalla suljettiin monia kunnallisiakin toimipaikkoja tai rajoitettiin niiden käyttöä sekä vierailuja. Perusterveydenhuollon osalta valmistauduttiin mahdollisesti laajastikin leviävään vaaralliseen virusmuotoon, joka oli mm. Etelä-Euroopassa lähes romahduttanut tehohoidon kapasiteetin. Kevään 2020 aikana maassa ja erityisesti Joutsassa säästettiin pahimmalta skenaariota. Joutsan omat tartunnat rajoittuivat alle 5:n mikä tarkoitti sitä, että niitä ei virallisessa raportoinnissa huomioitu lainkaan. Yksittäisistä rajoituksista merkittävimpiä olivat koulujen siirtyminen etäopetukseen (mukaan lukien kansalaisopisto), vierailurajoitukset vanhustenhoidon yksiköissä sekä kaikkien sisäliikuntatilojen ja kirjaston sulkeminen.

Hyvinvoinnin kannalta oli varmasti merkittävää myös se, että kuntalaisia saattoi koskettaa mm. ravintola-alaa kohdannut sulkua ja muun yritystoiminnan muutokset. Poikkeustilan aikana lomautuksia oli mahdollista tehdä nopeammin kuin normaalioloissa. Huoli toimeentulosta ja ylipäättään samalla maailman tilasta ja omasta terveydestä saattoi olla merkittävää. Tämän kokemuksen merkitystä ja seurauksia emme voi vielä kuin aavistella. Vuosi 2020 koettiin monien mielestä erityisesti kevään ja loppuvuoden osalta varsin raskaana.

Yhdistysten toimintaan korona vaikutti vaihtelevasti. Varttuneemman väen osalta kevään rajoitukset saattoivat jopa lopettaa toiminnan lähes kokonaan, mikäli kaikilla jäsenillä ei ollut valmiuksia verkossa tapahtuvaan toimintaan. Monet yhdistykset ja toimijat myös ottivat nopeasti haltuun uusia toimintamalleja. Etänä pystyttiin järjestämään koulutuksia ja vaikkapa nuorille jopa ohjausta erilaisiin oppimistehtäviin.

Koronavuoden yksi seuraamus oli myös se, että vuoden 2020 ajalta ei ole kunnille suoraan saatavilla kaikkea väestön tilaa koskevia indikaattoreita. Onkin mielenkiintoista seurata, mihin suuntaan myöhemmin tehtävissä tutkimuksissa ja raporteissa tilannekuva kehittyy.

Uudet kunnanvaltuustot aloittavat syksyllä 2021, vaikka kuntavaaleja siirrettiin maaliskuussa 2021 tehdyllä päätöksellä alkukesään. Näille uusille valtuustoille tehtävissä hyvinvointisuunnitelmissa ja muissa strategioissa korostunee se, millä tavoin maailmanlaajuinen pandemia vaikuttaa Joutsan kaltaisiin kuntiin. Onko etätyömahdollisuuksien paraneminen ja maalla asumisen koettu turvallisuus jatkuva trendi, vai jääkö maaseutu edelleen hengähdyspaikaksi, jossa ei kuitenkaan haluta asua jatkuvasti ja ympärivuotisesti. Miten kunnan hyvinvointitehtävä muovautuu vastaamaan tällaisia oloja, jossa tartuntataudin leviämisen estämiseksi joudutaan tekemään ajoittain tiukkojakin rajoituksia, jotka eivät ole kaikille mieluisia tai niitä ei koeta loogisiksi. Onko tilanne ohi rokotesuojan laajetessa kesällä 2021 vai odottaako uusi ja resistenssi virusmuunnos tai uusi virus jo esille tuloaan.

Syksyn 2021 aikana epidemiatilanne on jälleen muuttunut ja epidemia leviää edelleen rokottamattomissa aikuisissa sekä ilman rokotesuojaa olevissa nuoremmassa ikäluokissa.

Joutsan kunnan hyvinvointisuunnitelma 2021-2025 tulee seuraamaan Keski-Suomen maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman valmistumista ja hyödyntää yhteistä aineistoa.

Hyvinvointikertomuksen valmistuessa odotamme edelleen lopullista varmuutta siitä, millä tavoin sote-uudistus etenee ja millaisia vaikutuksia sillä on kuntien hyvinvoinnin edistämistehtävän toteuttamiseen.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TERVEYDENHUOLTO

Joutsassa avattiin marraskuussa 2020 perhekeskus Tammi, joka sijaitsee Joutsan uudessa Sote-keskuksessa. Perhekeskus Tammi toimii sosiaali- ja terveydenhuollon moniammatillisena työpaikkana, josta saa kaikki perheille kuuluvat palvelut keskitetysti. Aikuisten terveysneuvonta, diabetes- ja muistihoidotyö sekä fysioterapia siirtyivät fyysisesti vastaanoton tiloihin.

Koronatilanteen takia elekttiivisiä neuvolatoimintoja jouduttiin siirtämään, mutta tärkeimmät toiminnot kuitenkin turvattiin kuten äitiysneuvola- ja pienten vauvojen käynnit.

Äitiys ja perhesuunnitteluneuvola

- Perhevalmennus yhtenäistyi maakunnallisesti, perhevalmennuksia toteutettu koronan vuoksi etänä
- Syntyneet 16 lasta vuonna 2020
- Äitiys ja perhesuunnitteluneuvola toimi osan vuotta Leivonmäen neuvolan tiloissa

Lastenneuvola

- Lastenneuvola toimi osan vuotta Leivonmäen neuvolan tiloissa
- Koronatilanteen takia haastavien perheiden tilannetta arvioitu myös puhelimitse
- PILO-pienten lasten liikunnan ilon, fyysisen aktiivisuuden ja motoristen taitojen seurannan kehittäminen, tutkimus ja kehittämishanke 2019-2020 käynnistyi seututerveyskeskuksen kunnissa. Lasten rekrytointi tosin ollut haasteellista koronatilanteen takia.
- Puheterapiapalveluita Joutsassa annettu osan vuotta Keuruun puheterapeutin toimesta osa-aikaisesti.

Tilasto lastenneuvola

Avohoito perusterveydenhuolto

Käynnit kumulatiivinen

Suorituspaikka ^	Vuosi ^		
	2019/12 ♣	2020/12 ♣	Vrt % ♣
Joutsan neuvola	718	624	-13,1
Leivonmäki neuvola	19	569	2 894,7
Yhteensä	737	1 193	61,9

Kouluterveydenhuolto

- Poikien HPV-rokotteet aloitettiin syksyllä, nämä saaneet hyvän vastaanoton
- Koronatilanteen takia haastavien perheiden tilannetta arvioitu myös puhelimitse
- Ikävuositarkastuksia tehtiin keväällä myös puhelimitse, pääsääntöisesti tästä saatu hyvää palautetta
- ADHD-hoidon seuranta on siirretty perusterveydenhuollon vastuulle, osaamisen lisäämiseksi järjestetty koulutusta, paikallinen hoitopolku tehty moniammatillisena yhteistyönä

Aikuisten terveysneuvonta

- Elämäntaparyhmä, mikä tukee terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, toteutettu yhteistyössä fysioterapian kanssa

- Toteutettiin työttömien ja ikääntyvien sekä omaishoitajien terveystarkastuksia. Osa hoidettiin koronatilanteen takia myös etänä
- Työttömien terveystarkastuksia tekevät terveydenhoitajat toimivat kunnan työvarikon kanssa yhteistyössä aktiivisesti
- Kaikkia aikuisten terveysneuvonnan asiakkaita ohjataan aktiivisesti kunnan liikuntaneuvojan vastaanotolle, joka toimii terveysasemalla kerran viikossa
- Diabeetikkojen määrä kasvava, diabeetikkojen seuranta tehtiin onnistuneesti korona-aikaan etänä myös diabetes- etälääkärin vastaanottoa on toteutettu
- Muistihoitotyö: Parasta miesmuistiin hanke käynnistynyt, muistihoitotyötä kehitetään säännöllisillä yhteistyöpalavereilla Seututerveyskeskusten muistihoitajien ja eri yhteistyökumppaneiden kesken

Tilasto työttömien terveystarkastukset

Avohoito perusterveydenhuolto

Käynnit kumulatiivinen

Suorituspaikka ^	Vuosi ^		
	2019/12 ♣	2020/12 ♣	Vrt % ♣
Joutsan neuvola	67	59	-11,9

Tilasto 70-vuotiaiden terveystarkastukset

Avohoito perusterveydenhuolto

Käynnit kuukausittain

Suorituspaikka ^	Vuosi ^		
	2019/12 ▾	2020/12 ♣	Vrt % ♣
Joutsan neuvola	31	35	12,9

Fysioterapia

Fysioterapeutit ovat olleet mukana yhteistyöprojektissa kunnan liikuntaneuvojan kanssa arvioimassa Työvarikon asiakkaiden liikuntatottumuksia. Tavoitteena on liikunnan lisääminen.

TYÖLLISYYDEN TILASTOA

Palkkatuella olleiden määrät vuonna 2020:

- tammikuu 7
- helmikuu 7
- maaliskuu 7
- huhtikuu 7
- toukokuu 10
- kesäkuu 10
- heinäkuu 7

- elokuu 9
- syyskuu 9
- lokakuu 8
- marraskuu 7
- joulukuu 7

Keskiarvollisesti 8 hlö/kk.

Kunnassa oli palkkatuetussa työssä vuoden aikana 13 eri henkilöä.

Kuntouttavassa työtoiminnassa oli vuonna 2020 keskimäärin 35 hlö/kk. Keväällä oli hiljaisempaa koronan takia, mutta loppuvuotta kohden määrät ovat nousseet.

Eriteltyinä kuukausittain:

- tammikuu 43
- helmikuu 37
- maaliskuu 38
- huhtikuu 16
- toukokuu 24
- kesäkuu 30
- heinäkuu 26
- elokuu 32
- syyskuu 37
- lokakuu 40
- marraskuu 46
- joulukuu 48

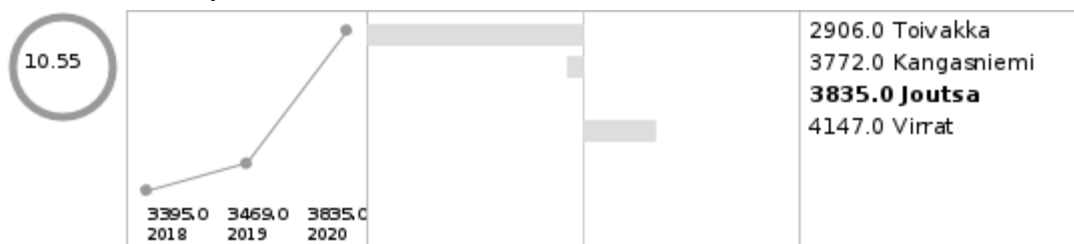
Alkuvuonna 2021 lähellä 50 hlö/kk.

TALOUS JA ELINVOIMA

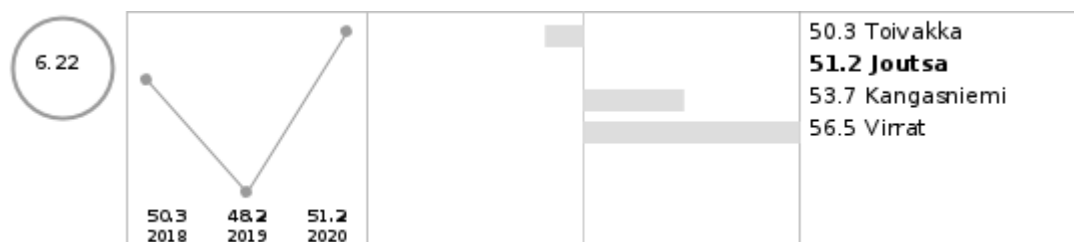
Tulot

% Suunta Vertailu

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

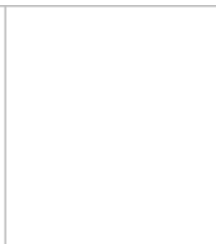
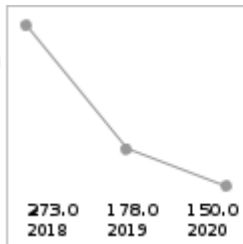

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

Vuosikate, euroa / asukas

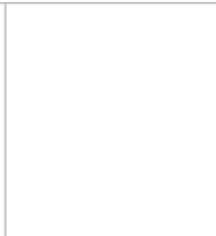
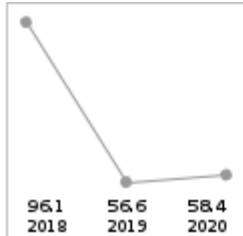
-15.73

150.0 Joutsa
753.0 Kangasniemi
973.0 Toivakka
1021.0 Virrat

Vuosikate, % poistoista

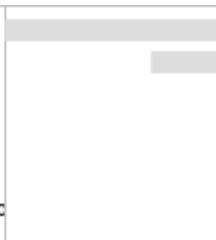
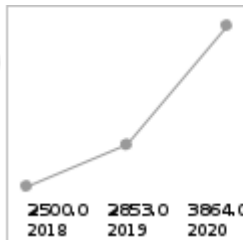
3.18

58.4 Joutsa
157.3 Virrat
246.3 Kangasniemi
287.2 Toivakka

Lainakanta, euroa / asukas

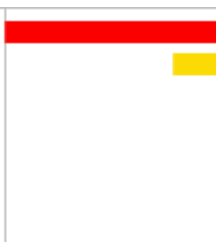
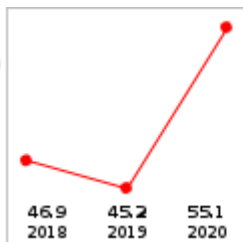
35.44

2355.0 Virrat
3375.0 Kangasniemi
3864.0 Joutsa
4777.0 Toivakka

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

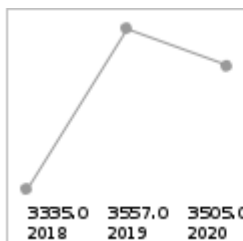
21.9

32.5 Virrat
50.2 Kangasniemi
55.1 Joutsa
74.3 Toivakka

Verotulot, euroa / asukas

-1.46

3495.0 Virrat
3498.0 Toivakka
3505.0 Joutsa
3659.0 Kangasniemi

Väestö

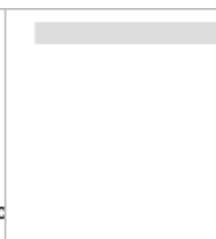
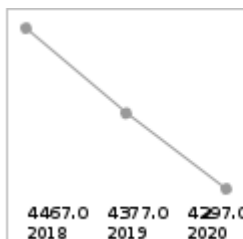
%

Suunta

Vertailu

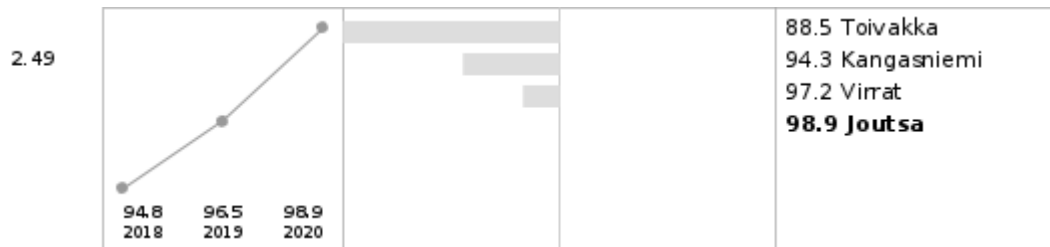
Väestö 31.12.

-1.83

2401.0 Toivakka
4297.0 Joutsa
5312.0 Kangasniemi
6510.0 Virrat

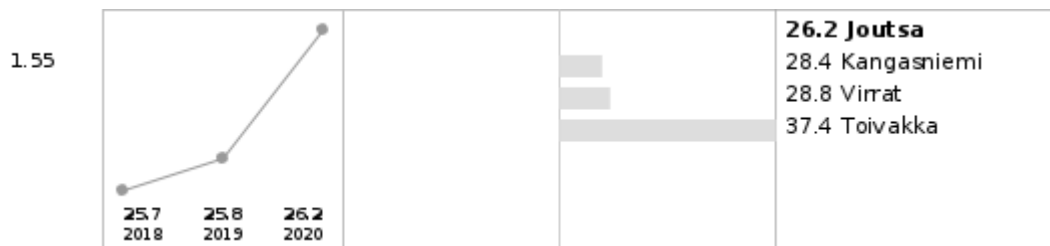
Huoltosuhte, demografinen

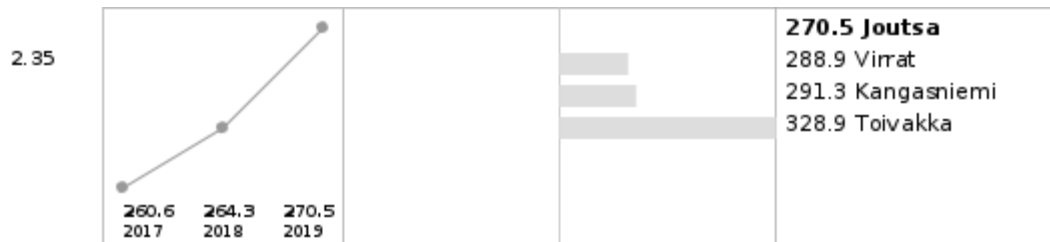
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

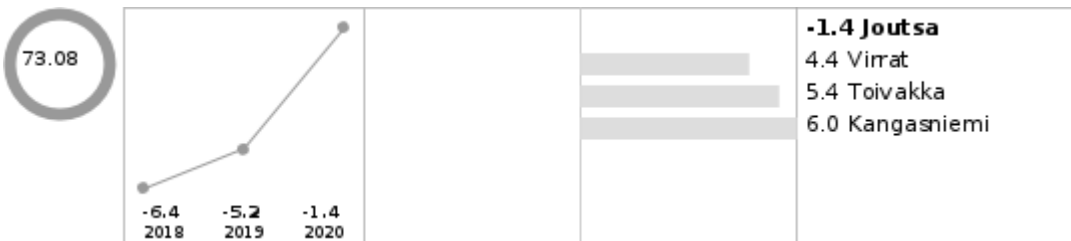
Lapsiperheet, % perheistä

Koulutustasomittain

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

Elinvoima

% Suunta Vertailu
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

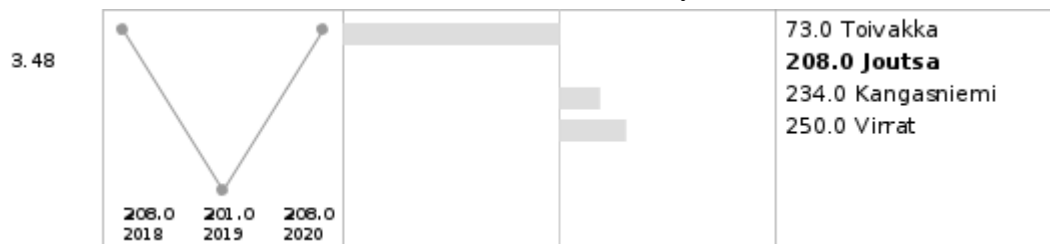
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Työttömät, % työvoimasta

Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä

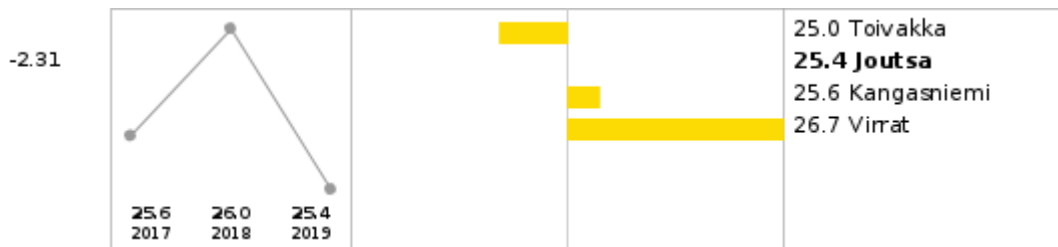
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet yksinhuoltajakotitaloudet, % toimeentulotukea saaneista kotitalouksista

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

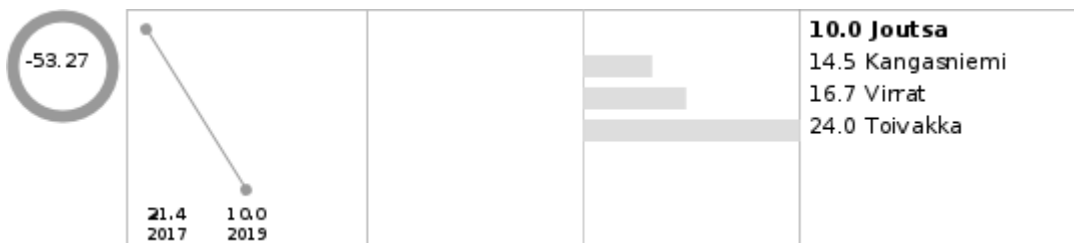
TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

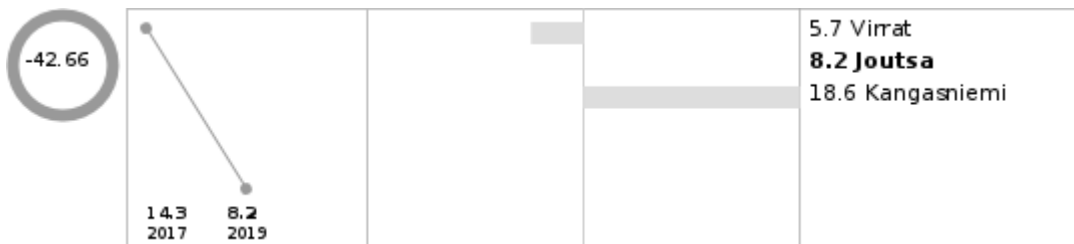
Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

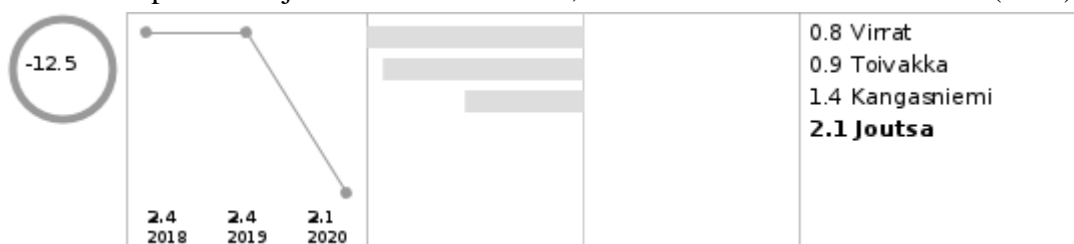
Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

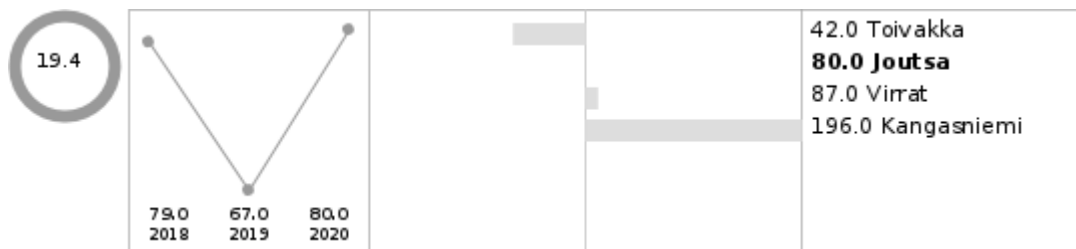
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

Päivähoito

% Suunta Vertailu

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

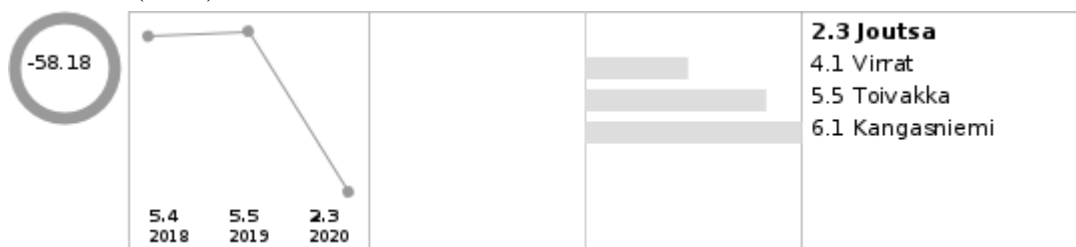
Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

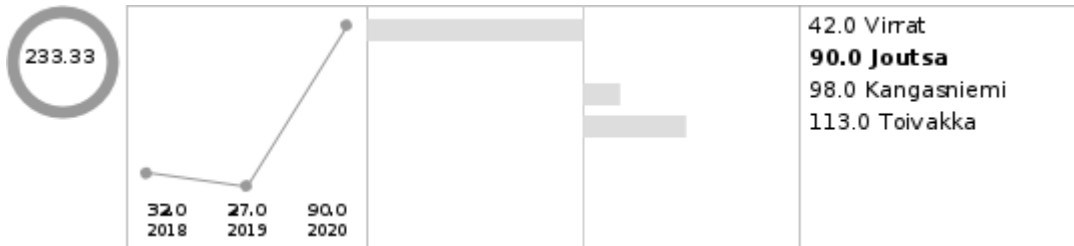
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Muut palvelut

% Suunta Vertailu

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta, kunnan kustantamat palvelut

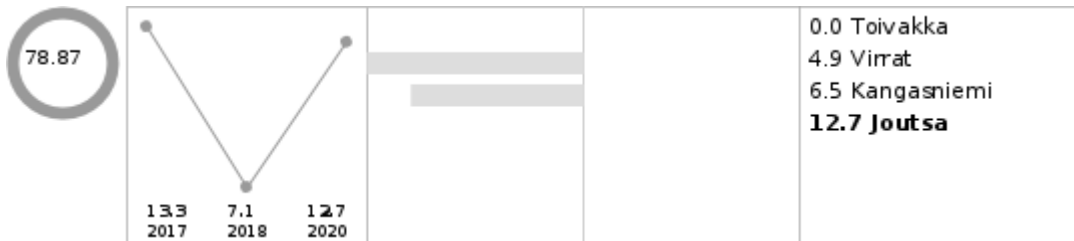
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

NUORET JA NUORET AIKUISET

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

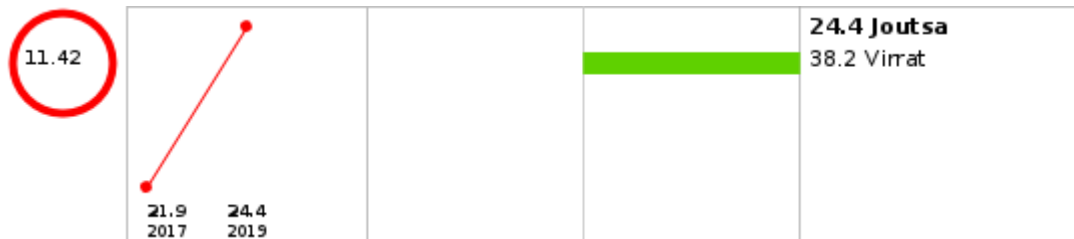
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

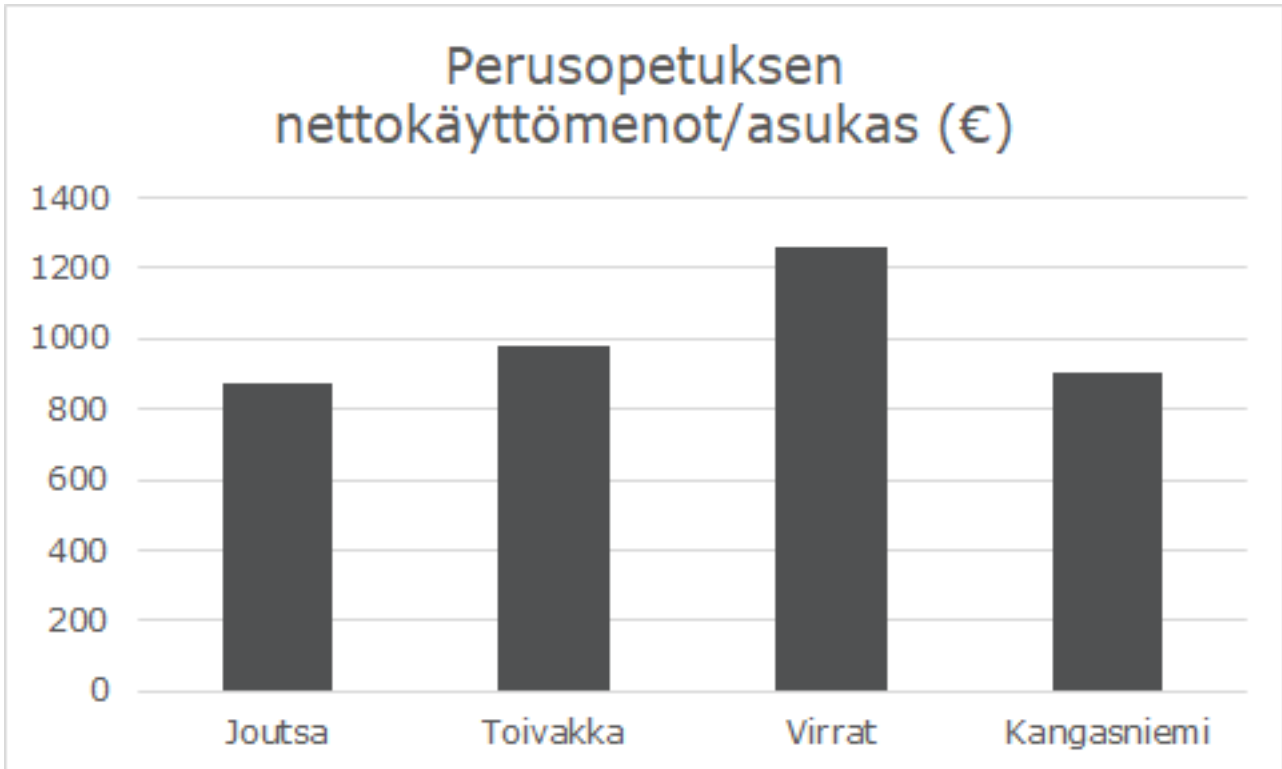
Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

Perusopetuksen käyttömenojen vertailu asukasta kohden osoittavat Joutsan kunnan menojen olevan varsin alhaiset. Selittäviä tekijöitä tilastolle voivat olla mm. kuntien vähäisessä määrin eroavat budjetointi- ja tilinpäätöskäytänteet sekä palveluverkon laajuus ja kuljetustarve.

TYÖIKÄISET

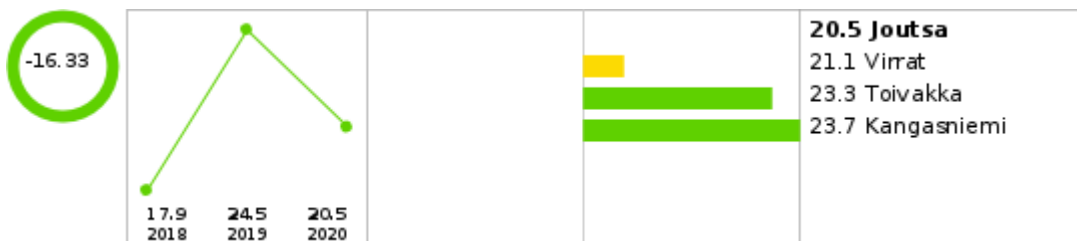
Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

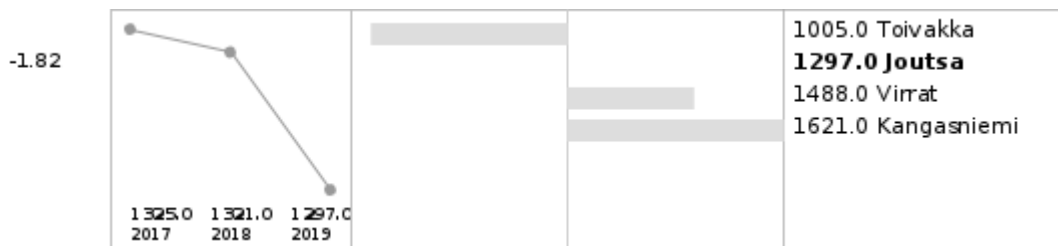
Verenkiertoelinten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

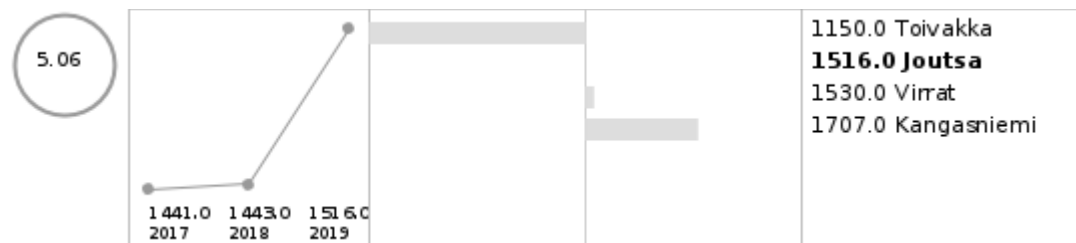
Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

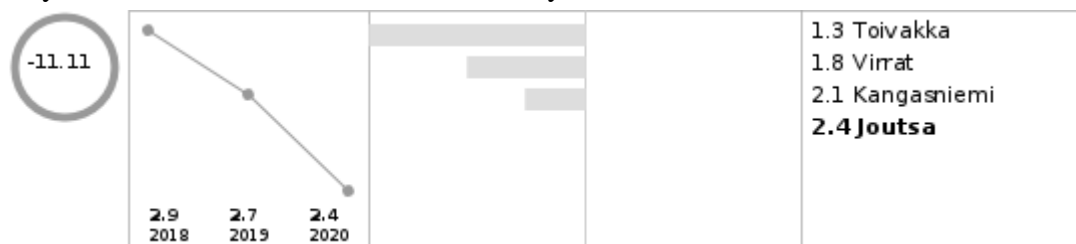
TYÖIKÄISET - Yhteenveto

IKÄIHMISET

Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

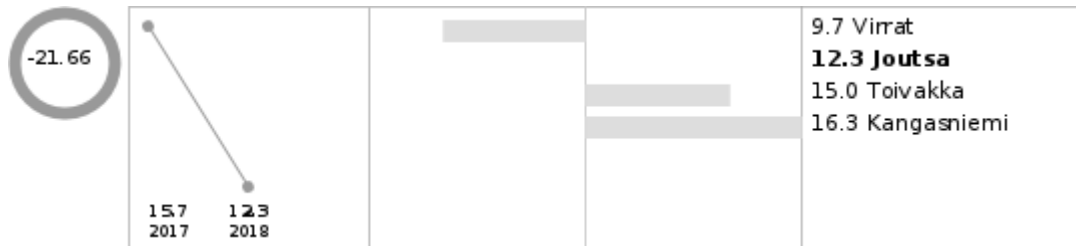
Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (-2018)

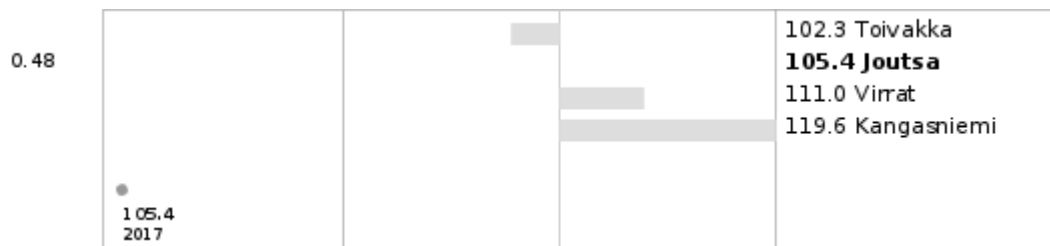

IKÄIHMISET - Yhteenveto

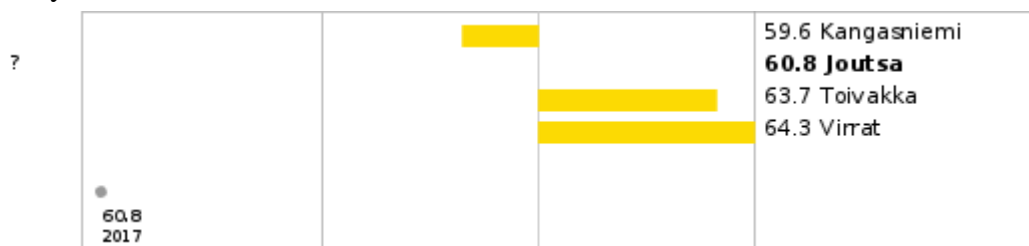
KAIKKI IKÄRYHMÄT Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (-2017)

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

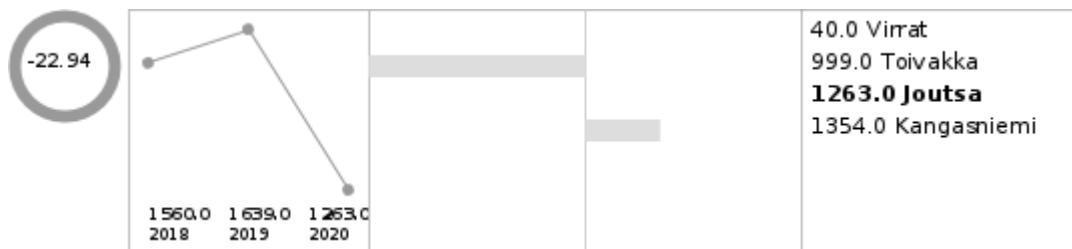
Poliisiin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi - (kuvailua tämän hetken tilanteesta)

Nuorten palvelut

Etsivän nuorisotyön hankkeen jatkuminen ja työntekijän vakinaistaminen on ajoittunut menneelle valtuustokaudelle. Etsivän nuorisotyön tekijän tehtävään on valittu vakinaisesti henkilö syksyn 2019 aikana.

Nuorisokahvilatoimintaa on jatkettu kolmena iltana viikossa. Parhaimmillaan kävijöitä on ollut yli 100 viikossa, joten toiminta on osoittanut tarpeellisuutensa. Leivonmäellä on aloitettu syksyllä 2020 kaksi toimintailtaa eli ”nuokkaria”, joista toinen alakouluikäisille ja toinen yläkouluikäisille ja vanhemmille Pyryntalolla. Aloite toiminnan käynnistämisestä lähti MLL Leivonmäen paikallisosastolta. Ohjaajina toimii henkilö Pyryn puolesta sekä kunnan osalta kaksi ohjaajaa vuorottain.

Seurakunta

Nykyisten palvelujen ja leiritoiminnan jatkaminen tavoitteena. Kesäleirien osalta koronalla oli oma vaikutuksensa. Seurakunta on aloittanut oman hankkeensa perhetyön tukemiseksi.

Yhdistykset:

MLL:n perhekahvilatoiminnan jatkuminen yhteistyössä perhetyöntekijän kanssa.

Monipuolisempaa tiedottamista harrastuksista yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa. Esimerkkinä Harrastekalenteri kunnan alueella tarjottavista harrastuksista kunnan kotisivulle. Tämä on laajentunut syksyn 2021 aikana koskemaan lasten ja nuorten lisäksi aikuisia.

Yhdistysten toimintaan pandemia vuosina 2020-2021 on vaikuttanut vaihtelevasti mutta on pääsääntöisesti tuonut toteuttamiseen haasteita.

4H mukauttanut toimintaansa laskeviin lapsimääriin. Uudet kerhojen ja toimien toteuttamistavat, mm. etäkoulutukset.

Kulttuuri ja kirjasto

Kulttuuripalveluilla on keskeinen merkitys kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta. Kulttuuri on osa asukkaiden elämäntapaa. Osallisuuden ja toimijuuden kokemukset kytkevät ihmisen yhteisön ja yhteiskunnan jäseneksi, millä taas on todettu olevan elinikää pidentävä, elämäniloa ja mielihyvää lisäävä vaikutus. Vaikka taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksista onkin olemassa jo runsaasti tutkimusta, ei kulttuuritoiminnan ja hyvinvoinnin yhteydestä ole saatavilla samanlaisia valmiita tunnuslukuja tai indikaattoreita kuin esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden kohdalla.

Joutsassa toimii kulttuurityöryhmä, joka on kunnan ja kulttuurijärjestöjen yhteinen toimielin, joka toimii hyvinvointi- ja sivistyslautakunnan alaisuudessa. Tehtävänä on kehittää kulttuuritoimintaa ja aktivoita kansalaisjärjestöjä. Työryhmä voi valmistella kulttuuritoimijoiden ja järjestöjen kanssa yhdessä erilaisia tilaisuuksia. Se on toiminut esimerkiksi vuosittain järjestettävien juhlien, kuten itsenäisyysjuhlan ja veteraanijuhlan valmistelijana. Kulttuuripalveluiden osalta tarjontaa on runsaasti: Joutsan keskustassa sijaitsee pääkirjasto ja Leivonmäellä lähikirjasto. Joutsassa harrastetaan musiikkia ja taiteita niin ryhmissä kuin yksinkin. Paikkakunnalla toimii useita kuoroja. Taidelaitos Haihatus, Kulttuuri Tila TUO TUO ja Cafe Meijerinliiteri ovat luoneet yhteenliittymän, joka kokoaa kävijöitä ja tuo yhteen ammattitaiteilijoita niin läheltä kuin kaukaa. Joutsassa on myös oma, kunnan ylläpitämä elokuvateatteri Joutsan Kino. Kinon toimintaan koronarajoitukset ovat aiheuttaneet häiriötä vuosien 2020 ja 2021 aikana. Toiminta alkaa ja osin uudelleen organisoituu syksyn 2021 aikana.

Puulan seutuopisto:

Puulan seutuopiston kurssitarjonta on ollut monipuolista ja tarjonnut kuntalaisille ja työnantajille monenlaisia mahdollisuuksia niin fyysisen kuin psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitoon, aktiivisuuteen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen tai vaikkapa oman osaamisensa kehittämiseen. Joutsassa toteutui 186 kurssia vuoden 2018 aikana. Joutsassa järjestetyille kursseille osallistui kaikkiaan 1603 henkilöä, joista naisia oli 1290 ja miehiä 313. Joutsan kirkonkylän toimipisteiden lisäksi kursseja toteutettiin kaikkiaan 10 eri osoitteessa, joten kurssien tavoitettavuus/saavutettavuus myös pienemmissä kylissä on ollut hyvä. Aineryhmittäin Joutsassa järjestetyistä kursseista liikunta on säilyttänyt vankan suosionsa. Musiikki ja käden taidot ovat myös vakiinnuttaneet asemansa muutaman laskusuhdanteisen vuoden jälkeen.

2019 Opisto järjesti toiminta-alueellaan yli 10 000 opetustuntia, joista Joutsassa 3419. Kursseja toteutui 190. Osallistujia oli 1594 henkilöä. Miehiä oli 332 ja naisia 1262. 2020 vuonna Joutsassa toteutui tunteja 2743 ja 196 kurssia. Osallistujamäärät olivat naisia 1089 ja miehiä 254 eli yhteensä 1343. Selittävänä tekijänä tuntimäärissä luonnollisesti koronaepidemia. Samalla myös lyhytkurssien määrää on tietoisesti kasvatettu, mikä näkyy kurssimäärissä.

Ikäihmisten palvelut

Joutsan kunnan ikäihmistenpalveluiden lähtökohtana on, että kotona asutaan mahdollisimman pitkään kotona asumista tukevien palveluiden turvin. Kotihoito ja muu kotiin annettava tuki on aina ensisijainen palvelumuoto. Ikäihmisten palveluissa korostui erityisesti palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus. Palveluihin ohjautumisen kriteerit ja ikäihmistenpalveluiden toiminnan sisältöä kehitetään, jolloin varmistetaan, että palvelun tarvitsija on oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Joutsassa osallistui maakunnalliseen Kukoistava kotihoito-hankkeeseen, jonka päätavoitteena on varmistaa, että Keski-Suomen maakunnan kaikissa kunnissa on asiakaslähtöinen, vaikuttava ja kustannustehokas kotihoito, joka toimii 24/7 vuoden 2019 alkuun mennessä. Joutsan kotihoidon kehittämiskohteina hankkeessa on ollut mm. palveluohjaus, kotikuntoutus, tarvepohjainen toimintamalli, lääkeshoidon kokonaisarviointi sekä hoitoketjujen ja lääkärikonsultaation kehittäminen. Hanke päättyi 2020.

Kotihoidon asiakkaita oli vuonna 2020 yhteensä 346, joista säännöllisen tai tilapäisen avun asiakkaita oli 137. Kotihoidossa on jatkettu ja kehitetty edelleen arviointijaksojen ja tehostettujen kotikuntoutusjaksojen toteuttamista.

Seniorikeskustoimintaa järjestettiin maanantaista torstaihin yhteistyössä Toimintakeskus Helperin kanssa. Koronan vuoksi toiminta jouduttiin päättämään maaliskuussa, jonka jälkeen asiakkaisiin pidettiin yhteyttä puhelin soitoilla. Syksyn aikana aloitettiin kotikuntoutusjaksot seniorikeskusasiakkaille, jotka sitoutuivat palveluun. Seniorikeskustoiminta painottuu palveluohjaukseen ja ennaltaehkäisyyn, joiden avulla tuetaan ja edistetään ikäihmisten kotona asumista sekä itsenäistä toimintakykyä.

Ikäihmisten asumispalvelut järjestetään Palvelukeskus Jousessa, Palvelukeskus Huuponhovissa ja sen yhteydessä olevassa Mäntypirtissä. Lisäksi asumispalvelua ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta ostopalveluna ja palvelusetelillä.

Palvelukeskus Jousessa on käytössä tehostettuun palveluasumiseen 22 huonetta ja Mäntypirtissä 8 huonetta. Lyha-jaksojen ja arviointihuoneen käyttöä on tehostettu, millä pystytään tukemaan asiakkaiden selviämistä kotona ja tukemaan kotihoidon työtä. Kaikki asukashuoneet ovat olleet käytössä ja hoitopäiviä kertyi yhteensä 2019 16136 hoitopäivää ja 2020 14775 hoitopäivää. Palvelukeskus Huuponhovissa kaikki asiakaspaikat (8) ovat olleet käytössä. Hoitopäiviä kertyi 2019 aikana 3084 hoitopäivää ja 2020 aikana 5110 hoitopäivää. Loppuvuodesta 2020 paikkamäärä nostettiin 16. Huuponhovin laitoshoidtoa ei lähdetty purkamaan vaan aluehallintoviraston luvalla Huuponhovia voidaan käyttää laitoshoidtona määräaikaista vuoteen 2023 asti.

Ikäihmistenpalvelut olivat mukana Joutsan palvelurakennetyöryhmässä, jonka tavoitteena on luoda sote-lähipalveluiden toimintamalli Joutsaan ja lähiympäristöön.

Palvelukeskus Jousessa on alkamassa remontti v.2021 maaliskuussa jossa Koivulan siipi muutetaan Seututerveyskeskuksen käyttöön Sakuko- yksiköksi (Sakuko tarkoittaa sairaanhoito-kuntoutus ja kotiin vietävät palvelut). Tämän johdosta kesällä on aloitettu Koivulan tyhjennys asukkaista, jotka ovat siirtyneet osaksi Huuponhoviin, kotiin sekä muihin asumisyksiköihin. Remontin aikana (n.vuosi)suunnitellaan yhdessä Sakukon toimintaa ja palvelupolkuja Ikäihmisten palveluiden kanssa siten, että asiakkaan kuntoutus ja kotiutuminen sekä kotiin vietävät palvelut toimisivat saumattomasti.

Lyhytaikaista hoitoa on tähän saakka pystytty tarjoamaan palvelukeskus Jousessa kahdelle asiakkaalle. Tulevaisuudessa toimintaa on tarkoitus laajentaa ja kehittää vuoteen 2021 6 lyhytaikaista paikka, 2022 lisätään 5 lyhytaikaista paikkaa ja vuonna 2023 palvelukeskus Jousessa olisi 11 lyhytaikaista hoitopaikkaa.

Ikäihmistenpalveluissa tehdään selvitystä nykyisten ja tulevaisuuden palvelujen selvitystä ja arviointia. Selvitetään uudenlaisten asumismuotojen mahdollisuuksia taloudelliset näkökulmat huomioiden.

Joutsassa vahvistetaan omaishoitajien jaksamista ennaltaehkäisevin toimenpitein, joihin kuuluu; terveystarkastukset, vertaistukitoiminta sekä erilaiset hyvinvointipalvelut omaishoitajille.

Kunnassa toimii myös Vanhus- ja vammaisneuvosto, joka ottaa kantaa ja käsittelee ajankohtaisia ikäihmisten asioita. Vanhus- ja vammaisneuvosto on taho, joka voi lausua esimerkiksi hyvinvointisuunnitelmaan liittyvistä asioista. Neuvosto on myös ollut järjestämässä vuotuisia tapahtumia.

Työllisyydenhoito

Joutsan kunnassa työllisyydenhoidon kehittämistyössä keskeisessä roolissa on vuonna 2019 kuntaan perustettu työllisyydenhoidon työryhmä (perusturvalautakunta 14.5.2019 § 43), jonka tehtävänä on laatia kuntaan työllisyydenhoidon suunnitelma ja seurata suunnitelmassa sovittujen asioiden etenemistä. Työllisyydenhoidon työryhmä on laatinut Joutsan kunnan työllisyydenhoidon suunnitelman vuosille 2020-2025. Suunnitelman mukaan tavoitteena on mm. lisätä kuntouttavan

työtoiminnan ja työkokeilun paikkoja kaikkiin kunnan eri yksiköihin, pohtia jokaisen velvoitettyölistetyn kohdalla hänelle parhaiten soveltuva työ ja kehittää jo olemassa oleviin kuntouttavan työtoiminnan palveluihin sisältöä. Työllisyyden hoidossa tavoitteena on tavoittaa mahdollisimman moni asiakas ja edesauttaa asiakkaan tilanteen edistymistä palveluntarpeen mukaiseen suuntaan.

Työttömille suunnattu palveluohjaus on keskitetty pääasiassa TyöVarikolle. Työttömien palveluohjaukseen on panostettu merkittävästi viime vuosina ja mm. terveyspalveluiden kanssa tehtävää yhteistyötä on kehitetty paljon ja työttömien terveystarkastukset sekä moniammatillinen sote-tiimi ovat keskeisessä roolissa pitkään työttömänä olleiden henkilöiden palveluvalikoimassa. Työllisyyden hoidosta vastaavan TyöVarikon yhteistyö kunnan sosiaalitoimen aikuissosiaalityöstä vastaavan sosiaaliohjaajan sekä seututerveyskeskuksen palveluohjaajan kanssa on tiivistä. Uudessa sosiaalihuoltolaissa on määritelty nyt ensimmäistä kertaa sosiaalinen kuntoutus, jolla tarkoitetaan sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön keinoin annettavaa tehostettua tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi. Joutsan kunnassa sosiaalista kuntoutusta tarjotaan mm. TyöVarikolla. Palvelu on suunnattu pääasiassa kuntoutustuella (määräaikainen työkyvyttömyyseläke) tai työkyvyttömyyseläkkeellä oleville kuntalaisille, jotka kokevat hyötyvänsä ryhmätoiminnasta ja vertaistuesta. Sosiaalisen kuntoutukseen sisällytetään tarvittaessa päihde- ja/tai mielenterveyspalveluita, jotka järjestetään omissa yksiköissään.

Joutsan kunnan työllisyyspalvelut tekevät yhdessä Keski-Suomen TE-toimiston kanssa aktivointisuunnitelmien ja monialaisten työllistymissuunnitelmien päivitykset keskitetysti Joutsan TyöVarikolla asiakkaan läsnä ollessa. Joutsan virastotalon asiointipisteellä asiakkaan on mahdollisuus saada apua mm. TE-palveluiden ja Kelan sähköiseen asiointiin ja perusneuvontaan asioiden hoitamiseen sekä etäyhteys ajanvarauksella TE-toimiston asiantuntijaan ja ilman ajanvarausta Kelan asiantuntijaan.

Joutsan TyöVarikon yhteydessä toimii Nuorten työpaja, joka tarjoaa ohjattua ja tavoitteellista työpajatoimintaa 16-28-vuotiaille joutsalaisille nuorille. Toimintamuotoina ovat työ-, yksilö-, ryhmä- ja starttivalmennus. Nuorten työpajalle ohjaututaan pääosin TE-palvelun, etsivän nuorisotyön, sosiaali- ja terveyspalvelujen kautta tai asiakas on suoraan työpajaan yhteydessä. Eläkeselvittelyissä tärkeässä roolissa on seututerveyskeskuksen palveluohjaaja, joka auttaa eläkeasioiden lisäksi mm. Kelan kuntoutuspalveluihin hakeutumisessa. Työllisyyspalvelut ja palveluohjaaja tekevät yhteistyötä lisäksi kuntouttavan työtoiminnan ryhmien osalta. Päihde- ja mielenterveyspalveluiden osalta yhteistyö on pääasiassa asiakkaiden ohjaamista palveluiden piiriin tarvittaessa. Myös yhteistyö liikuntaneuvojan kanssa on otettu osaksi työllisyydenhoitoa ja liikuntaneuvoja käy mm. ohjaamassa kuntouttavassa työtoiminnassa olevia henkilöitä.

Joutsan seudulla ei ole ollut joukkoirtisanomisista, joten viime vuonna ei ollut merkittävää piikkiä työttömien työnhakijoiden määrän lisääntymisessä. Maltillista nousua on ollut ja työllistyminen ja julkisten työvoimapalveluiden piiriin pääseminen on ollut entistä haastavampaa. Uutena ilmiönä yrittäjien hakeutuminen työttömyysetuuksiin piiriin.

Nuorten työttömien työnhakijoiden tilanne on huolestuttanut kunnassa erityisesti. Koronarajoitusten vuoksi TE-toimiston kanssa tehtävät määräaikaishaastattelut on toteutettu pääasiassa puhelimitse, jolloin kontakti asiakkaaseen on ollut kevyt. Myös asiakkaiden ohjaaminen ja sitouttaminen palveluihin on ollut aiempaa haastavampaa. Päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivät nuoret ovat erityisen suuressa vaarassa jäädä näkymättömiksi kun heitä ei tavoiteta henkilökohtaisesti varhaisessa vaiheessa.

Kunnan järjestämissä pitkäaikaistyöttömille suunnatuissa palveluissa asiakasmäärät ovat pysyneet samana tai jopa kasvaneet kuin aiempina vuosina.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Marraskuussa 2018 käynnistyneen Joutsan liikkuu -terveysliikuntahankkeen tavoitteena on lisätä joutsalaisten liikuntaa koko elämäntilanteessa, erityisesti vähän liikkuvien keskuudessa. Hanke edistää

eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa, väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä fyysistä toimintakykyä, lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, terveellisiä elämäntapoja, liikunnan kansalais- ja seuratoimintaa sekä eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa. Hankkeessa toteutetaan valtakunnallisia linjauksia terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan sekä niiden toimeenpanosuunnitelmaa.

Kunnan kaikkien hallinnonalojen myötävaikutuksella ja kumppanuudella sekä yhteistyöllä terveystoimen, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa kehitetään organisaatioiden toimintakulttuureja fyysisesti aktiivisiksi.

Hankkeen myötä aloitetaan Joutsassa uutena toimintana liikuntaneuvontapalvelu, joka toteutetaan yhteistyössä Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n kanssa. Liikuntaneuvonta on maksuton palvelu, joka on tarkoitettu kaikenikäisille joutsalaisille, jotka liikkuvat terveytensä kannalta riittämättömästi. Liikuntaneuvonta on Joutsassa toimivien eri toimintatahojen rajat ylittävä yhteistyötä, jossa yhteisenä tavoitteena edistää kuntalaisten terveellisiä elintapoja liikunnan keinoin. Onnistuneen pilottivaiheen jälkeen liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeella jatkettiin liikuntaneuvontapalvelua pyytämällä alalla toimivilta tarjouksia. Valinta toteuttajasta kohdistui joutsalaiseen liikunnan alan ammattilaiseen, mikä toi lisää tarttumapintaa ja vaikuttavuutta toteutukseen.

Hankkeen pääpainopiste oli alussa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan liikunnallistamisessa. Joutsan varhaiskasvatuksessa on toteutettu Ilo kasvaa liikkuen -ohjelmaa, hanke monipuolistaa ja lisää toimintaa koulutuksen, liikuntaneuvonnan ja materiaalihankintojen avulla. Koulutusta ja liikuntatoimintaa kohdistetaan varhaiskasvatuksen henkilökuntaan, lapsiin ja heidän vanhempiinsa. Matalan kynnyksen harrasteliikuntaryhmiä perustetaan lapsille ja nuorille. Kaikessa toiminnassa huomioidaan varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset sekä sukupuolten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Yhteistyötä tehdään myös Joutsan Liikkuva koulu -hankkeen kanssa, huomiota kiinnitetään tyttöjen liikunnan lisäämiseen.

Muita matalankynnyksen harrasteliikuntaryhmiä perustetaan heille, joille liikunnan aloittaminen on vaikeaa tai eivät ole löytäneet sopivaa liikuntamuotoa itselleen. Liikuntaneuvojan palveluun on ollut mahdollista ohjata terveyskeskuksen kautta lähetteellä ja tämä toimintamalli ja yhteistyö on osoittautunut erityisen onnistuneeksi. Liikuntaneuvontapalveluun haetaan jatkuvuutta hankerahoituksella toteutetun palvelun jälkeen.

Hyvinvointitupa ja järjestöyhteistyö

Hyvinvointitupa-hankkeen tarkoitus on ollut vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin positiivisella tavalla. Tarkoituksena on edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia ja osallisuuden tunnetta, antaa tietoa ja ohjata tarvittaessa palveluiden pariin, tarjota mielekäästä osallistumista jokaiselle sekä ennaltaehkäistä yksinäisyyttä. Toimintaa tulee seurata ja kehittää säännöllisesti, jotta Hyvinvointitupa pystyy vastaamaan muuttuviin haasteisiin ja muutoksiin. Toiminnan kehittämisessä voidaan mittareina käyttää asiakaskyselyjä, saatua palautetta ja jatkuvaa toiminnan arviointia. On tärkeää muokata toimintaa esiin tulevien tarpeiden mukaan ja olla valmiin vastaamaan ihmisten toiveisiin niissä määrin, mitä on mahdollista toteuttaa. Ihmisten kohtaaminen ja toiminta tarvitsee myös tilat. Maksuttomissa tiloissa voidaankin toteuttaa yleishyödyllistä ja avointa toimintaa kuntalaisille.

Hyvinvointituvan toiminta perustuu kuntalaisten tarpeisiin ja siksi toimintaa pitää pystyä muokkaamaan ja suunnittelemaan jatkuvasti. Näin varmistutaan siitä, että toiminta pysyy jatkuvana ja houkuttelevana. Hyvinvointituvalla oli mm. vuoden 2018 aikana käynyt 10 säännöllisesti kokoontuvaa eri järjestöä/yhdistystä/vertaisryhmää, joilla oli säännöllinen, varattu kokoontumisvuoro tiloissa (säännöllinen, jos vähintään 1x/kk kokoontuminen). Lisäksi tuvalla

kokoontui 11 järjestöä/ yhdistystä/ vertaisryhmää, jotka kävivät kokoontumassa tarpeensa mukaan, ei säännöllistä vuoroa varattuna. Tiloissa toimi myös kaksi Hyvinvointituvan omaa, viikoittain toistuvaa tapahtumaa, jotka olivat vapaaehtoisten vetämiä toimintoja, esimerkiksi tuolijumppa ja digiklinikka. Lisäksi on ollut useita kertaluontoisia tilojen varauksia, liittyen kokouksiin, koulutuksiin, kaikille avoimiin luentoihin ja tilaisuuksiin sekä yhdistysten omiin tapahtumiin. Järjestöjen ja kunnan välistä yhteistyötä on lähdetty parantamaan ja kehittämään mm. kumppanuuspöydän toiminnan avulla. Kumppanuuspöydän teemana hankkeessa on ollut ikäihmisten hyvinvoinnin ja hyvän arjen tukeminen. Joutsassa kumppanuuspöytä on kokoontunut kevästä 2015 lähtien. Kumppanuuspöytä on avoin kaikille teemasta kiinnostuneille ja se kokoontui aluksi joka toinen kuukausi, yleensä Hyvinvointituvalla. Kumppanuuspöydässä kaikki osallistujat ovat tasavertaisia ja jokaisella on mahdollisuus tuoda yhteiseen keskusteluun omat ideansa, toiveensa, huolensa ja perustelunsa kuntalaisten hyvinvointiin liittyen. Kumppanuuspöydässä toimivien yhdistysten ja aktiivisten toimijoiden kanssa on toteutettu esimerkiksi jo perinteeksi muodostunut Elämänkaar juhla. Juhla järjestetään perinteisesti Vanhustenviikolla lokakuussa. Hyvinvointituvan osalta hankerahoitteen työntekijän panos päättyi keväällä 2019 ja samalla menetettiin paitsi tuvan kalenteria ja päivittäistä toimintaa koordinoitua myös kunnassa hyvinvointikertomustyötä koonnut henkilöresurssi. Hyvinvointituvan kalenterin ylläpito ja käytön varaaminen siirrettiin toistaiseksi kirjastossa tehtäväksi. Koronaepidemia on osaltaan vaikeuttanut tuvan käyttöä mutta tilanteen palatessa normaaliksi on harkittava uusia toimintatapoja tuvan käytön tehostamiseksi kohtaamisen ja palveluohjauksen paikkana. Erilaiset yhdistykset, seurakunnat ja järjestöt ovat kunnan toiminnallisia ja strategisia kumppaneita sekä erityisesti ihmisten arkea ja aktiivisuutta vahvistavia yhteisöjä. Joutsassa yhdistysten vireä ja aktiivinen toiminta onkin sidoksissa kunnan elinvoimaan ja imagoon. Vapaaehtoistyöllä ja -tekijöillä on suuri merkitys kunnalle hyvinvointia ja terveyttä edistävässä työssä. Ikäihmiset eivät ole pelkästään palvelujen vastaanottajia vaan myös aktiivisia vapaaehtoistoimijoita. Vapaaehtoisista merkittävä osa onkin yli 60-vuotiaita. Erilaisten järjestöjen tukeminen on kannattava sijoitus kuntalaisten hyvinvointiin, sillä vapaaehtoistyöhön laitettua euroa on laskettu palautuvan takaisin 6,5-kertaisena. Kunnassa on nimetty järjestöyhteistyöstä yhdessä vastaamaan kirjastonjohtaja, vapaa-aika ja nuoristyön esimies sekä hyvinvointi- ja sivistysjohtaja. He kutsuvat kumppanuuspöydän koolle, vastaavat järjestöjen avustus- ja muusta tukipäätösvalmistelusta sekä järjestävät eri aloilla toimiville järjestöille yhteisiä foorumeita tarvittavista asioista. Tulevaisuudessa järjestöt saattavat olla uusilla tavoilla kumppaneita esimerkiksi palvelujen tuottajina, mistä esimerkkinä on ohjaajan palveluiden osto urheiluseuralta.

3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Tarvittavat toimet kuvataan tarkemmin uudessa suunnitelmassa. Hyvinvointityöryhmä nostaa esille indikaattoreista ja muista havainnoista sekä aiemmista tavoitteista tärkeiksi katsomiaan tavoitteita luottamuselinkäsittelyyn.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMAN POHJAKSI

Joutsan kunnan laaja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021-2025 laaditaan vuoden 2021 lopulla ja alkuvuodesta 2022. Suunnitelman pohjana toimii Keski-Suomen maakunnallinen hyvinvointikertomustyö, joka käy lausuntokierroksella alkuvuoden 2021 aikana maakunnan kunnissa. Uuden valtuuston toimikausi alkaa 1.8.2021. Lautakunnat ovat käsitelleet keväällä 2021 edellisen kauden tuloksia esittelevän vuoden 2020 vuosittaisen raportin tiivistelmän, joka samalla antaa pohjan tulevalle suunnitelmalle. Kevään ja kesän 2021 aikana kuntalaiskyselyillä sekä yhteisöjen tuella selvitetään ajantasainen tilanne kuntalaisten hyvinvointia koskien indikaattorien antamaa tietoa tukemaan.

Laaja-alaisesti valmisteltu ja kommentoitu hyvinvointisuunnitelma sitoutuu Joutsan kunnan uudistuneeseen strategiaan ja toimii askelmerkkinä tulevan valtuustokauden sekä sote-uudistuksen aikaisen kunnan toiminnassa. Todetut kehittämistarpeet kirjataan valtuustokauden aikaisiksi resurssiallokoinniksi. Tavoitteiden on mahdollista kuitenkin tarkentua jatkuvan ja vuosittaisen arvioinnin tuloksena.

Kuvio kertoo maakunnallisen ja kunnallisen hyvinvointityön suhteesta (muokattu Nina Peräsen esityksestä 28.9.2020)

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon myös kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. (Kuntalaki 410/2015; 37 §) Hyvinvointikertomus on kunnan tiedolla johtamisen työväline. Se tukee hyvinvoinnin näkökulmien kytkemistä kunnan toiminnan ja talouden suunnitteluun, seurantaan ja arviointiin erityisesti strategisella tasolla.

Kuntastrategiassa on tavoitteiksi asetettu vuosille 2016-2020 mm. seuraavia asioita:

- hyvät ja asiantuntevat neuvontapalvelut sekä ohjaus aloittaville ja jo toimiville yrityksille
- elinvoimaiset maatilat ja niiden jatkuvuuden edistäminen
- tontti- ja toimitilarajonnan riittävyys
- hyvät kunnalliset palvelut koulutuksessa, terveydenhuollossa, päivähoidossa ja vapaa-ajan palveluissa
- hyvät tietoliikenneyhteydet
- työttömyys alle 12 %
- houkutteleva ja tunnettu kunta
- opintojen jälkeen paluu kotiseudulle

Joutsan kunnan visio: Joutsa on Keski-Suomen maakuntaan kuuluva kunta, joka tulee muuttamaan asukasmäärän kehityksen kasvu-uralle. Joutsan yritysmyönteisyys ja hyvä sijainnillinen asema nelostien varrella houkuttelee yrityksiä siirtymään kuntaan. Hyvien palveluiden, turvallisen asuin ympäristön sekä monipuolisten ja laadukkaiden vapaa-ajan mahdollisuuksien seurauksena nuoret perheet haluavat asumaan Joutsaan. Kuntana Joutsa panostaa kaikkien ikäryhmien hyvinvointiin ja terveyteen. Joutsassa viihdytään. Joutsan asukkaat sekä Joutsassa toimivat yritykset ja yhteisöt puhaltavat yhteen hiileen.

Arviontia edellisen valtuustokauden strategian tavoitteiden toteutumisesta

Joutsan kunnassa on perustettu elinkeinokoordinaattorin vakanssi ja se on täytetty. Tämä vastaa neuvontapalveluiden tarpeeseen. Tontti- ja toimitilarajonnessa on piristymistä Oravakiven ja Everstinmäen alueiden kehittämisen kautta.

Teitoliikenneyhteyksien osalta markkinaehtoisten valokuituyhteyksien rakentaminen on ollut varsin hidasta Joutsan väestöpohjalta. Talvella/keväällä 2021 alueelle oli tulossa operaattori, joka kuitenkin vetäytyi tarjouksestaan, koska pieni määrä liittymiä oli mahdollista toteuttaa taajama-alueella julkisesti tuettuna.

Työttömyyden osalta tavoitteeseen on päästy. Suhdannevaihtelut ja rakentamisen vilkastuminen jakson loppupuolella osaltaan selittävät tätä.

Joutsaan palaaminen opintojen jälkeen on melko täysin riippuvainen työllisyystilanteesta Joutsassa ja lähialueilla. Joutsassa nähdään olevan kunnan kokoon nähden hyvät vapaa-ajanpalvelut sekä kaupalliset palvelut. Nämä elinvoimaa tuottavat asiat ovat varsin hyvässä kunnossa.

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty Joutsan kunnanvaltuustossa 3.6.2019. Suunnitelma on Joutsan ja Luhangan kuntien yhteinen. Suunnitelmassa on kuvattu lasten ja nuorten elinoloja, harrastuksia sekä koulun ja oppilashuollon tilannetta ajankohtana.

Oppilashuollon toimintasuunnitelma ja Joutsan yhtenäiskoulun kriisisuunnitelma on päivitetty kesäkuussa 2020. **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa on päivitetty ajantasaiseksi hyvinvointikertomustyön yhteydessä talvella 2021.**

Joutsan kuntastrategian uudistaminen 2020-2025. Kuntastrategia hyväksytty 4/2020 (Kvalt. 20.4.2020 §5)

Joutsa liikkuu -hanke sekä liikunnan ja terveyden edistämishanke yhdessä Keski-Suomen liikunnan ja Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön kanssa. Liikuntaneuvonnan palvelukonsepti Varhaiskasvatuksen suunnitelma

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma (tässä ehkäisevän päihdetyön kypsyysanalyysi)

Keski-Suomen turvallisuussuunnitelma 2021 (Kvalt. 15.2.2021 §3)

Kaavoituskatsaus (kevät 2021)

Joutsan kunnan työllisyydenhoidon suunnitelma 2020-2025

Hyvinvointikysely 4-5/2021. Kooste tuloksista.

6 Hyvinvointisuunnitelma

Maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman aikataulutus 2021

Järjestöjen ja asukkaiden kommentit	1/2021
Kuntien lausunnot	2/2021
Maakuntavaltuuston käsittely	4/2021
Sairaanhoitopiirin valtuustoon	6/2021

Kunnan hyvinvointisuunnitelma:

Järjestöjen ja asukkaiden kommentit	1-3/2022
Lautakuntakäsittely	3-4/2022
Kunnanhallituksen käsittely	kevät 2022
Valtuuston käsittely ja hyväksyminen	kevät/kesä 2022

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7 Suunnitelman laatijat

Joutsan hyvinvointityöryhmä:

Alfthan Liisa, kunnan toimistovirkailija, MLL:n edustaja

Kosunen Kari, vapaa-aika- ja nuorisotoimen esimies

Lehto Annikki, varhaiskasvatuksen esimies

Peränen Nina, asiantuntija/KSSHP

Sivanne Merja, Seututerveyskeskuksen osastonhoitaja

Teräväinen Virva, järjestöjen edustaja, hyvinvointitupa

Juntunen Arto, Joutsan yhtenäiskoulun ja lukion rehtori

Marjatta Virtanen, kotihoidon esimies

Kääriäinen Anna-Maija, perusturvajohtaja

Näykki Juha-Matti, tekninen johtaja

Boualem Päivi, johtava sosiaalityöntekijä

Porkka-Hokkanen Sanna, Seututerveyskeskus, ylihoitaja

Teppola Teresa, luottamushenkilöiden edustaja

Salonen Maija, luottamushenkilöiden edustaja

Talja Aarre, ev. lut. seurakunnan edustaja

Merima Tiina, perhetyöntekijä

Sirkka Mika, Hyvinvointi- ja sivistysjohtaja

Salo Tuija, toimistos sihteeri

8 Kertomuksen hyväksyminen

Kunnanhallitus 22.11.2021

Kunnanvaltuusto 20.12.2021